
STÂNĂ

Revistă Profesională și de Cultură

**Organ al Oierilor din
întreaga țară**

*

Să fii prezent la al 3 lea congres oieresc care se va ține la
21 NOIEMBRIE 1937, în orașul Câmpulung—Muscel este
— pentru mine o datorință de onoare!

DIRECTOR:
NICOLAE MUNTEAN

*

„STÂNA“

ORGAN AL OIERILOR DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

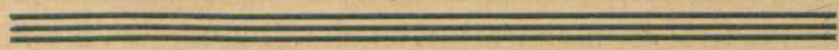
APARE ÎN FIECARE LUNĂ

ABONAMENTE:	
Pe un an	Lei 100
Pe 6 luni	„ 60
Exemplarul	„ 10
Pentru reuniuni și instituții de orice fel, anual . . .	„ 1000

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
POIANA-SIBIULUI
JUDEȚUL SIBIU

CUPRINSUL:

Cooperativa oierilor	<i>Nic. Muntean</i>
Mândru spun (poezie)	<i>N. Cioran</i>
Cooperativa oierilor	<i>Ion L. Apostoloiu</i>
Cântece populare (poezie).	<i>Gh. Gr. Frățuțu</i>
Expoziția Internațională de Lăptărie .	<i>Ing. I. Dăncilă</i>
Lacrimi (poezie)	<i>Maria Muntean</i>
Epigramă	<i>Anonimul</i>
Valoarea nutritivă a brânzei	<i>Dr. I. Oțel</i>
Din aspectele stânelor din Voineasa, Județul Vâlcea	<i>Dr. N. I. Teodoreanu</i>
Pagina „Uniunii oierilor din întreaga țară“	* * *
Informațiuni	* * *
Statutul Cooperativei oierilor	* * *

Cooperativa oierilor.

Nicolae Muntean.

În numărul de față al revistei tipărim spre știință generală statutul „Cooperativei Oierilor” cum el a fost întocmit cu toată competența de către neobositul muncitor pentru binele oierilor dl Ion L. Apostoloiu, care la compunerea lui a ținut seamă de toate nevoile oierilor și oieritului.

Statutul a fost prezentat, discutat și aprobat în ședința comitetului *Uniunii oierilor din întreaga țară*, ținută la 28 Februarie 1937 când de fapt a și luat ființă *Cooperativa oierilor* cu un capital începător de Lei 250.000 subscris în bună parte de membrii comitetului *Uniunii*.

Azi acest statut are și aprobarea forurilor legale și ea se va inaugura în mod sărbătoresc la 26 Octombrie 1937 în prezența d-lui Mihail Negură ministrul cooperăției, cu participarea oierilor din diferite comune și județe ale țării.

Cooperativa oierilor umple un mare și simțit gol și completează în modul cel mai fericit unele mari lipsuri de cari au suferit oierii în parte și toți laolaltă.

Cooperativa oierilor este chemată, pe lângă multele rosturi, pe cari on. cetitori le găsesc în statutul ei: *Să ajute cu bani pe ceice vor avea nevoie în exercițiul profesiei lor și să valorifice toate produsele oieritului, aprovizionând totodată oierii cu cele necesare.* Ea va scăpa pe oieri de rușinea, de a mai bate la ușile streinilor cerând bani împrumut în contul produselor pe cari erau apoi siliți a le vinde acestor streini pe prețurile, pe cari binevoiau ei a le fixa.

Tot ea îi va scăpa de speculanții, cari și-au făcut din truda oierilor un sigur mijloc de îmbogățire și le va asigura prețuri pe toate mărfurile ce au de vânzare.

Cetind statutul își va putea da seama fiecare ins de opera cu adevărat monumentală pe care este chemată să o înfăptuiască *Cooperativa oierilor*.

Este dela sine înțeles și prea adevărat, că gândul bun și scopul pe care Cooperativa îl urmărește nu va putea fi atins decât, dacă ea va avea sprijinul moral și material al tuturor oierilor.

În primul rând pentru a putea corespunde tuturor cerințelor și nevoilor oierilor și oieritului este absolut de lipsă să fie complectat capitalul începător de Lei 250.000 la o sumă cât mai mare și în raport cu importanța și valoarea oieritului.

În urmare fiecare oier va subscrie pentru sine și membrii familiei sale cât mai multe părți sociale sigur fiind, că banii se vor chivernisi cu cea mai mare grijă și cu desăvârșită cinste, astfel ca să aducă subscriitorilor roade înzecite ca talanții din biblie bine gospodăriți.

Dela înțelegerea pe care oierii vor da-o *cooperativei* lor, atârnă în bună parte viitorul lor și al oieritului.

Atragem și de această dată atențiunea tuturor, că se vor ivi inși, cari deși în toată viața lor n'au contribuit cu nimic la ridicarea și bunăstarea oierilor, vor cerca prin fel și fel de apucături și minciuni, cari de cari mai grosolane să zădărnicească înfăptuirea operei, tocmai ca să-și poată face ei afacerile și mai departe, ținând oierii în prea cunoscuta robie economică.

Nu-i ascultați și nu-i credeți! Balele lor să nu vă murdărească sufletele și gândurile curate!

Prin subscrierile ce veți face dați-le dovadă, că știți să vă apărați și promovați interesele, că sunteți solidari și conștii de importanța cooperativei!

Să facem din cooperativa noastră o armă cu care să ne apărăm de toți dușmanii. O armă cu care să cucerim victoria economică - financiară!

Celce sprijinește cooperativa oierilor pe sine se sprijinește!

Apăs asupra adevărului, că orice întârziere de a subscrie din orice motive va fi greu plătită de toți oierii.

*Se va mai ști, că cu cât va fi mai mare capitalul
subscris, cu atât și puterea cooperativei este mai mare
și cercul de activitate mai întins.*

Să ne ajutăm și Dumnezeu ne va ajuta!

Înainte de a încheia mă simt prea plăcut îndatorat să aduc și pe această cale călduroase mulțumiri d-lui Ion L. Apostoiu, pentru munca depusă la întocmirea statutului și să-l asigur de toată recunoștința oierilor.

Laudă se cuvine și tuturor aceluia, cari în orice fel au ajutat la înființarea cooperativei, precum și celor cari prin subscrierile ce vor face vor ajuta-o în năzuințele sale spre binele și mulțumirea tuturor.

Mândru spun.

*Frunză verde dintr'un păr;
Mândru spun, că sunt oier,
Ce trăesc sus la Carpați
Unde codrii îmi sunt frați.*

*Unde luna, soarele
Sărută izvoarele,
Și poenele cu flori
Ce's oierului surori.*

*Cum s'arată zorile
Zic privighetorile,
Și mă cheamă să mă duc
Cu oile la păscut.*

*Oh, de dragul lor atunci
Leg obelele 'n opinci;
La căciulă flori anin
Și pornesc voios deplin.*

*Pasc oișele și cânt,
Sboară doinele în vânt
Și se duc din graiu în graiu
Pe al țării dulce plaiu.*

*Călătorii stau în loc
Ascultându-mă cu foc.
Și de ce pe loc n'ar sta
Și de ce n'ar asculta.*

*Cântul meu fermecător
De iubire și de dor?
Este cântul neamului,
Neamului oierului.*

*Fiecare mândru vers
Eu din inimă îl revărs
Limpede ca lacrima
De 'nvăpaie inima.*

*N. CIORAN,
Titerlești - Mehedinți.*

Cooperativa Oierilor.

Orice activitate omenească și orice acțiune bine-făcătoare, pentru a fi dusă la bun sfârșit se cere să fie urmărită pas cu pas, și zi cu zi până la desăvârșirea ei. Este foarte ușor în viață de a face numai teorii, mai aproape sau mai departe de realitate sau de a suplini puterea de inițiativă practică și realizările concrete printr'un frumos dar oratoric, care ar cânta prin cuvinte alese, calitățile, trecutul glorios, sau ar moraliza defectele unei clase sociale. Toate acestea o recunoaștem sincer sunt bune și ele în anumite momente. Vorbele alese, timbru înaripat și entuziasmul pot ridica uneori până la maximum sensibilitățile sufletești ale omului. Ele sunt necesare la început pentru formarea cadrului moral pe care apoi să se clădească lucrurile practice, isvorâte din necesitățile primordiale de viață economică și socială ale unei colectivități omenești.

Da iubiiți cititori și frați oieri, înainte de a face ceva „Stai la sfat dela mic și dela mare” — spune proverbul — și apoi fă un lucru.

Ne întrebăm acum: Cum a procedat U. O.? Exact la fel. Înființarea ei prin inițiativa și sufletul de luptător al președintelui nostru a avut tocmai acest scop fundamental de a putea aduna într'un mănunchi puternic pe oierii din toată țara, născând și cultivând în ei spiritul familiar de solidaritate (unire) în fața greutăților.

Scopul a fost atins; congresele din trecut o dovedesc pe deplin. Activitatea U. O. bazată pe unirea desăvârșită a membrilor săi a putut fi rodnică și plină de izbânzi.

Una din izbânzile și înfăptuirile Uniunii a fost și înființarea „Cooperativei Oierilor”. Asupra acestei înstituiții voim azi pe cât ne permite spațiul revistei să dăm unele lămuriri, pentru o înțelegere mai profundă a statutelor ce sunt publicate chiar în numărul de față. Cooperativa Oierilor a fost unul din punctele princi-

pale ale moțiunii celui de al doilea congres, ținut la 21 Noemvrie 1936 în Tg.-Jiu. În raportul pe care am avut onoarea să-l susținem atunci „*Fondul valorificării produselor oierești și aplicarea lui prin cooperative*” am atins și chiar am desvoltat în partea a doua și chestiunea înființării unei cooperative oierești pe toată țara, arătând foloasele nebănuite ale unei astfel de înfăptuiri.

Conducerea Uniunii prin persoana Dlui Președinte Nicolae Muntean, înțelegând a realiza desideratele congresului din 1936, a dat două însărcinări pe care le cităm: *I. Chestiunea studierii și înființării unei „Ștâni școale” pentru fabricarea brânzeturilor de bună calitate*, cu care a fost însărcinat Dl Dr. Ioan Dăncilă, asistent la Academia Agronomică din Cluj și *II. Chestiunea studierii și înființării unei „Cooperative Oierești” pe toată țara*, organ care are rolul de a putea comercializa bine și cu câștig produsele membrilor săi, deci ale oierilor. Cu această onoare a fost însărcinat subsemnatul.

Prima chestiune care este realizată, fiindcă planurile au fost aprobate de Dl Ministru Negură, este opera Dlui Dr. Ioan Dăncilă, despre care Domnia Sa va da ample lămuriri la timp. Chestiunea a doua fiind dusă la bun sfârșit cu concursul neprecupețit al Dlui Președinte și cu modesta noastră muncă ne facem datoria cu cea mai plăcută convingere de a da asupra ei unele lămuriri pe care le credem necesare acum cu ocazia publicării statutelor, rămânând ca „*problema înfăptuită*” să fie discutată amănunțit în cel de al III-lea Congres ce se va ține la 21 Noemvrie 1935, la Câmpulung—Muscel.

Statutele „Cooperativei Oierilor” cuprind următoarele puncte esențiale:

1. *Înființarea Cooperativei în cadrul U. O.*
2. *Scopul Cooperativei.*
3. *Raza de activitate și durata.*
4. *Părțile sociale (capital) și răspundere.*
5. *Operațiunile Cooperativei.*

6. *Organele de conducere, datoriile și drepturile membrilor.*

a) *Inființarea Cooperativei în cadrul Uniunii Oierilor a avut desigur scopul de a păstra o strânsă legătură între organul profesional care este U. O. și organul comercial care este Cooperativa, pentru binele general al mișcării noastre. Această colaborare se poate vedea clar din articolul 32 operațiunile Societății aliniatul m care sună „Cooperativa să colaboreze în cadrul U. O. cu Statul la valorificarea avuțiilor oierești agricole în general din țară“.*

În aliniatele h, n, și i se spune: Cooperativa va sprijini moral și material răspândirea culturii printre oieri etc., lucrând întotdeauna în cadrul U. O. și în deplină concordanță cu Reuniunile membre ale U. O. etc., iar mai departe: Cooperativa va lucra deobicei direct cu piața internă și externă, luând contact și cu Ministerul Cooperăției prin intermediul U. O. atunci când este vorba de susținerea unei politici de valorificare a produselor oierești, cum și la organizarea de expoziții etc. Cum se vede am căutat pe cât posibil să păstrăm prin prevedere statutară — deci de natură juridică — legătura cea mai armonioasă între Uniune și Cooperative. Legătură ce suntem siguri că va da în scurt timp roadele cele mai bune. U. O. ocupându-se în special cu problemele pur profesionale, iar Cooperativa cu cele comerciale se va completa astfel cadrul rezolvării problemei oierești într'un mod cât mai fericit.

b) *Scopul cooperativei este acela de a favoriza fabricarea produselor în mod cât mai bun și apoi de a le desface cât mai remunerator cât și de a se îngriji alături de U. O. la selecționarea și îmbunătățirea rasei oilor și vitelor etc.*

c) *Raza de activitate și durata. Durata este desigur nelimitată iar raza de activitate cuprinde județele: Mehedinți, Gorj, Vâlcea, Sibiu, Alba, Hunedoara, Arad și Trei-Scaune. Remarcăm din acest punct de vedere că suntem unica „Cooperativă“ sub forma în care suntem constituiți din țară cu o rază așa de*

mare. Vom căuta cât de curând de a pune bazele unei cooperative Dobrogene și Basarabene pentru ca apoi federalizându-le să ajungem un puternic organism pe țară. Legea Cooperăției și motive de ordin tehnic ne-au oprit de a mai insista asupra acestui lucru.

d) *Părțile sociale sunt cele prevăzute de lege iar răspunderea este la de două ori capitalul subscris.* Remarcăm, ajungerea capitalului social la circa *Un milion Lei.*

e) *Operațiunile*, am căutat a le încadra în nevoile reale ale oierilor, ele cuprinzând, o varietate nețărnută de afaceri, posibile în viața economică și socială a oierilor. Remarcăm și aici, faptul, că cooperativa noastră spre deosebire de altele, *de acelaș grad*, înmănușiază la un loc, operațiunile *pe care legea le prevede separat pentru* cooperative de diferite grade, iar mijloacele de finanțare sunt variate și multiple. Asupra acestui capitol cum am mai spus vom da lămuriri ample la congresul cel de al III-lea din Câmpulung—Muscel.

f) *Organele de conducere și datoriile și drepturile asociaților* sunt cele prevăzute de lege, cu singura deosebire că la *datoriile și drepturile* asociaților am pus unele corective pe care le-am crezut esențiale în desfășurarea normală a activității viitoare a cooperativei.

Cu aceste spuse am terminat această caracterizare sumară a statutelor „*Cooperativei Oierilor*”, rămânând ca la ocaziunea susamintită adică la congres să vorbim despre Cooperativa propriu zisă, de posibilitățile de lucru ale sale și de planul de activitate ce se va întocmi.

Ca încheiere putem spune cu toată convingerea și răspunderea morală pe care am înțeles să ne-o luăm la apelul președintelui nostru Dl Nicolae Muntean, că de astă dată idealul tinereții noastre a fost îndeplinit în această direcție cu succes. Înțelegere superioară, de oameni statornici și serioși am găsit în mijlocul oierilor, și mai ales puternica convingere de opera ce o înfăptuim a maselor oierești. *Convingere, cinste și muncă,*

acestea sunt pietrele unghiulare ale unei înfăptuiri serioase și mai ales ale instituției economice care este, *întreprinderea economică*.

Mulțumim pe această cale tuturor oamenilor de bine și oierilor care au încurajat modesta noastră muncă și mai ales conducerii Uniunii, care a știut să pună la muncă și în momentul oportun idealul nostru tineresc de a fi folositori poporului din mijlocul căruia, am alunecat pe o rază de lumină spre limanul dorit de toți românii „*de a fi stăpâni la noi acasă*“, *pe spirit, pe comerț și pe credință*. Cuvintele lui Benjamin Franklin sunt o întreagă școală în această materie, „*Cât despre cei care se pretind, că se poate reuși în ceva fără muncă și fără osteneală, ei sunt niște otrăvitori*“ sau cum spune „S. Smiles“ în cartea (Self Help). *Ajută-te singur, „Ajută-te, căci Dumnezeu te va ajuta*“.

București, Sept. 1937.

ION L. APOSTOLOIU.

Cântece populare.

*Frunză verde de-un bujor
Măi puile, pușor
Nu-mi trimite atâta dor
Și pe stele și pe nor,
Pe gura streinilor.
Trimete-mi mai puțin
Și vino mata cu el,
Că ști seama porților
Și dulceața buzelor,
Că ști seama la porțiță
Și dulceața la guriță.*

*Frunză verde de-un pelin
Străin sunt Doamne străin,
Străin sunt ca pasărea,
Milă n'am nicăirea,
Străin sunt ca'n pui de cuc,
Milă n'am unde mă duc.
Tot ca mărul lângă drum
Nu am milă nicidecum.
Câți pe drum călătoresc
Pe el îl sburătoresc.*

G.H. GR. FRĂTUȚU

Titerlești—Mehedinți.

Expoziția Internațională de Lăptărie.

Cu ocazia Congresului Mondial de Lăptărie, ce s'a ținut între 22—27 August a. c. la Berlin, a fost aranjată și o expoziție internațională de lăptărie.

Expoziția s'a deschis în 21 August — deci cu o zi înainte de începerea congresului — în prezența Ministrului de Agricultură al Germaniei și a durat până în 29 August.

Scopul expoziției a fost de-a face publicului o idee clară asupra vastului domeniu, — adesea și'n multe țări insuficient cunoscut — al lăptăriei, de-a înfățișa situația lăptăriei în diferite țări, ca de aci fiecare țară să vadă și mai mult situația sa, față de celelalte țări.

Spre a se atinge cât mai mult această țintă s'au aranjat pavilioane, pentru a arăta cât mai amănunțit:

A) Producția laptelui, transformarea lui, desfacerea lui și organizarea lăptăriei; B) Importanța laptelui în civilizația și viața popoarelor; C) Industria mașinilor și aparatelor de lăptărie; D) Lăptăria în diferitele țări.

Pavilioanele au fost aranjate de organizatorii expoziției sau de diferite țări sau firme comerciale, ce au expus în acest scop un bogat și foarte instructiv material.

La expoziție au fost admise următoarele produse: A) Unt, brânzeturi, conserve de lapte (lapte condensat, lapte praf etc.). B) Toate mașinile în legătură cu producția, tratarea, transformarea sau transportul laptelui, precum și motoare, mașini frigorifere, dispoziții de aerisire, curățire, material special pentru construcții și orice aparate și unelte, ce găsesc întrebuințare în lăptărie.

O sală impunătoare, intitulată „Sala de onoare“, cuprindea steagurile tuturor națiunilor participante. În mijloc bustul cancelarului Hitler, iar la stânga și dreapta câte 6 busturi, reprezentând figurile proeminente din lume, cari s'au dedicat problemei laptelui.

La dreapta și stânga sălii de onoare ducea „Strada Națiunilor“, care a fost scrutată cu mult interes și multă curiozitate de vizitatori.

Pe această stradă erau înșirate standurile diferitor țări. Fiecare țară, prin date statistice, grafice, hărți, diorame și produsele expuse a căutat a face publicului o cât mai clară idee de situația producției, transformării, comerțului și'n general problemei laptelui în țara respectivă.

Intr'o sală specială se arăta „*Importanța laptelui în Economia mondială*“. Pe un glob mare se arăta producția laptelui în diferite părți ale lumii. Se arăta valoarea lui în comparație cu a altor articole, compoziția laptelui, valoarea lui alimentară, bogăția în vitamine, câți oameni se ocupă cu lăptăria, cum influențează temperatura, nutriția etc., producția, precum și mașinile, ce trebuiesc luate, pentru a obține cât mai mult și bun lapte.

O altă sală reprezenta foarte amănunțit situația lăptăriei din Germania.

Se arăta rasele de animale producătoare la lapte, producția, transformarea și consumul de lapte și derivatele lui în Germania, precum și viitorul plan de dezvoltarea lăptăriei, rezumat în: 1. Mărirea producției; 2. Organizarea pieții; 3. Îmbunătățirea calității.

O sală, cu mult gust aranjată, a fost consacrată: „*Importanței laptelui în arta, civilizația și viața popoarelor*“.

Tablouri de artă și colecții arătau importanța, felul de producție și utilizarea laptelui în decursul secolelor.

Partea cea mai importantă a expoziției au constituit-o sălile, în cari erau expuse probe de unt și brânzeturi din toate părțile lumii.

A fost întâia expoziție internațională de unt și brânzeturi!

În o sală astfel aranjată încât temperatura nu se putea urca peste 14° c. au fost expuse 340 probe de unt din toată lumea, fiecare probă având o greutate de 25 kgr.

S'a ținut cu aceea ocazie *întâiul concurs internațional pentru găsirea celui mai bun unt.*

S'a expus unt proaspăt sărat și nesărat, unt vechiu (depozitat) sărat și nesărat și unt de colorare mai închisă sau deschisă.

Din fiecare probă se putea gusta și fiecare vizitator putea să-și facă o idee de calitatea untului fabricat de diferite țări.

Au expus probe de unt țări din apropiere (Danemarca), ca și cele mai îndepărtate (Africa de Sud, Noua Zeelandă).

Alături de sala cu probele de unt era sala cu *expoziția de brânzeturi*.

Se putea vedea acolo peste 100 probe de brânzeturi din diferite țări și dela diferite firme. Din fiecare se putea gusta.

Numărul mare de brânzeturi expuse a fost împărțit în următoarele grupe, spre a se putea face și mai bine o comparație între calitățile produse de diferite țări:

1. Emmental, Gruyère și cele asemănătoare;
2. Chestes, Chedor, etc.;
3. Tilsiler;
4. Gouda și Edamer;
5. Grana;
6. Roquefort și Gorgonzola;
7. Bel-Paese;
8. Cervais;
9. Camembert și Brie;
10. Romadur și cele asemănătoare;
11. Brânzeturi topite.

N'au lipsit nici standurile, cari expuneau presa, reviste și literatura, ce tratează problemele de lăptărie.

Intr'un grajd de vară erau expuse câte 3 exemplare de rasele de vaci, de oi și capre, bune producătoare de lapte, din Germania.

Ele erau astfel așezate, încât puteau fi bine privite din toate părțile și formele lor caracteristice bine observate.

O surpriză pentru vizitatori a fost o *lăptărie modern instalată și care era în plin lucru*. Se vedea tratarea laptelui, smântânirea, spălarea mecanică a sticlelor, umplerea sticlelor, precum și fazele de prepararea untului.

„*Barul de lapte*” îți dădea nu numai ocazia de-a gusta diferite produse ale laptelui, dar te puneă în curent și cu diferite mâncări, ce se prepară din lapte în diferite părți ale globului.

Progresul tehnicei a adus în ultimii ani nebănuite inovațiuni și'n domeniul lăptăriei. Toate aceste noutăți tehnice s'au putut vedea în *sălile expoziției dedicate mașinilor și progresului tehnicei în lăptărie.*

S'au expus aci mașini de muls, necesare în țările unde mâna de lucru e scumpă sau chiar lipsește, diferite separatoare pentru smântânit, putinee, cântare pentru măsurat lapte, mașini de spălat (ce spălau 3000 până la 7200 sticle pe oră), mașini de umplut sticle (umpleau 1500—3000—6000 sticle pe oră), mașini ce pachetau 3600 buc. unt pe oră, mașini și unelte pentru transport, tratarea laptelui și alte multe inovații ale tehnicei, ce mintea omului le-a pus în serviciul progresului lăptăriei de pretutindeni.

După vizitarea expoziției oricine rămânea convins de marea importanță a acestei ramuri de producție, pentru viața și economia unui popor, precum și de importanța acestui aliment, considerat cu drept cuvânt „Izvor al vieții”.

Weihenstephan, Bavaria, 21 Sept. 1937.

I. DĂNCILĂ.

Epigramă.

Pentru MARIA RUSSU
autoarea primei epigrame din „Stâna”.

*M'ai trimis ritos, savanto,
Iar la a, be, ce!
Un progres și-o consolare:
De, e fe - meie!*

ANONIMUL.

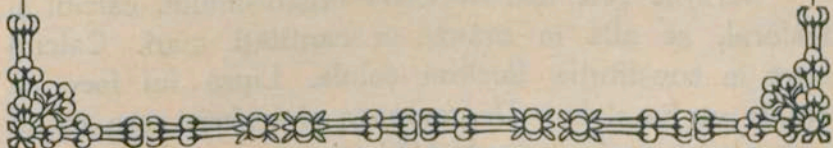
LACRIMI...

*Pe cer norii cenușii,
Ceață 'ntinsă pe câmpii.
In strat florile suspină,
Frunze veștede 'n grădină.*

*Vântul rece jalnic geme,
Depe cetini pic' alene
Stropi de ploaie, lacrimi multe,
După zilele trecute.*

*Paserile au plecat,
Luncile s'au desbrăcat,
Căci e toamnă; vânt mereu...
Toamnă și 'n sufletul meu...*

MARIA MUNTEAN.

Valoarea nutritivă a brânzei.

De Dr. I. Oțel,
Medic Veterinar.

Din cauza că laptele nu poate fi păstrat multă vreme în stare naturală, producătorii s'au gândit să-l transforme în diferite derivate. Dintre acestea, derivatul care se păstrează cel mai mult este brânza.

Compoziția și valoarea ei este în strânsă legătură cu calitatea laptelui și cu felul de preparare. Substanțele principale, care intră în compoziția brânzei, sunt cazeina și grăsimea. Ele formează 90⁰/₀ din substanță uscată. Dintre componenții laptelui singur lactoza (zahărul laptelui) se găsește în cantitate mică. Aceasta e substanță care dă energie. Ori substanțe de felul acesteia se găsesc ușor în alte alimente, în pâine, cartofi, zahăr, fructe, etc.

Formarea și dezvoltarea țesuturilor se face pe socoteala substanțelor azotate cum e cazeina, care se găsește în cantitate mare în brânză.

Reținerea acestor substanțe în organism se face numai atunci când sunt asociate și cu grăsime. Și în brânză este destulă grăsime. Grăsimea mai are și rolul de a da energie. Apoi tot ea este aceea care poartă vitaminele laptelui, mai ales vitamina care ajută la creștere.

Sărurile cele mai necesare organismului, calciul și fosforul, se află în brânză în cantități mari. Calciul intră în constituția fiecărei celule. Lipsa lui face ca oasele să fie slabe. Deasemenea și fosforul are rol în osificație, unindu-se cu calciul.

Brânza mai are și însușiri de a fi ușor asimilabilă. Asimilarea brânzei făcându-se ușor și repede, stomacul, intestinele, ficatul și rinichiul nu suferă mare oboseală.

Brânza mai are și un efect tămăduitor în multe suferințe, cum este: hiperaciditatea gastrică, ulcere stomacale și intestinale, diabet, tuberculoză și anemie.

În caz de hiperaciditate brânza puțin sărată are rolul de a absorbi sucii gastrici, micșorând astfel aciditatea.

Brânza fiind săracă în hidrați de carbon din cauză că lactoza în timpul fermentării se transformă în acid lactic, e recomandabilă pentru diabetici.

Pentru bolnavii de tuberculoză brânza este foarte trebuincioasă, căci ea conține calciu, care ajută la închiderea focarelor de tuberculoză.

Anemicilor li se recomandă și lor brânza, ea fiind ușor asimilabilă.

Sunt apoi mulți oameni care după mâncare simt o oboseală generală, dureri de cap și somnolență.

Această boală printr'o alimentație rațională cu brânză dispăre în scurtă vreme.

Singura condiție care i se cere brânzei, este să fie bine fermentată.

Din aspectele stânelor din Voineasa județul Vâlcea.

Voineasa este o comună în Județul Vâlcea, situată pe dreapta Oltului pe Lotru la distanță de 35 de km. de Căciulata. Drumul dela Căciulata la Lotru este foarte bun și pitoresc, căci se întinde dealungul albiei Oltului, care curge năvalnic, sglobiu, sgomotos și biruitor în lupta cu stâncile de granit.

Voineasa are 287 capi de familie. Are o poziție pitorească, expusă în cea mai mare parte la Miazăzi. Datează din timpul Romanilor. Tradiția spune, că după ce Romanii au ocupat Sarmisegetuza, trupele învinse s'au retras pe acele meleaguri. Acte de proprietate s'ar găsi din anul 1200.

Ocupația a o parte din locuitori este creșterea oilor, iar restul sunt tăietori de lemne pentru fabricile de cherestea depe Lotru. În timpul verii comuna este vizitată de 200—300 de persoane. Aci găsesc un aer răcoros, uscat și o liniște mult recomandată celor slabi. Chiria pe lună este de 600—800 lei lunar, iar mâncarea este de 60 lei zilnic. Stâna cuprinde 500—2000 de oi. Ciobanii se p'ățesc anual cu 5.000—10.000 lei, plus hrana și îmbrăcăminte. Ciobanii tund, mulg și păzesc oile. Arenda unui munte este de 25.000—40.000 lei. În jurul Voinesei sunt cam 20.000 de oi țurcane albe și rar negre. În majoritatea stânelor se prepară brânză telemea. Există și o fabrică pentru cașcaval de Balcani care este proprietatea D-lui Anton Ognenovici. Plătește laptele cu 5—6 lei kgr. și fabrică câteva vagoane de cașcaval pe an pentru export. Organizarea stânelor diferă de aceea pe care am descris-o pe muntele Cozia. Aci băcițele prepară brânza, care este în majoritate brânză slabă, lipsită de grăsime, căci laptele este smântânit. După ce se mulg oile, laptele se pune la prins în copăi. Se scoate untul prin întrebuițarea putineiului. Untul se adună într'un bulgăre de 30—40 de kgr. și se trimite la Cluj în burdufuri unde se vinde cu 45 de lei kgr. Am vizitat două stâne: una pe muntele Runculeț și alta la Casele Oancea. Prima este la o depărtare de 8 km. de Voineasa și a doua la 5 km. de prima. Stânele

sunt construite pe teren în pantă, din trunchiuri de brad nelipite și acoperite cu șifă. Ceea ce lasă de dorit este lipsa de igienă. Mare parte din zăr și din apa ce servește la spălatul rufelor se scurge din celar pe pământ. Intre podea care este din lemn și pământ este o distanță de 50—70 cm. La stâne se găsesc un număr însemnat de porci și câini, care se hrănesc cu zer și diferite resturi dela masă. Se simte un miros neplăcut din cauza stagnerii apei și zerului în care se mocirlesc rămători.

Serviciul sanitar veterinar trebuie să fie mai vigilent și pe viitor trebuie ca aceste stâne să fie construite în așa fel ca igiena să fie respectată. Aci fiecare stână este compusă din două încăperi; una este fierbătoarea și alta este celarul căsăriei. Pentru depozitarea brânzei sau untului există o cameră la o distanță de 50—60 de metri de stână (burdiș). Această inovație este foarte bună fiindcă acea încăpere este foarte curată. Mobilierul din stânele dela Voineasa este cam acelaș ca cele depe Cozia. (Vezi „România dela Mare“ Nr. 141 din 1936).

Suflă este o lingură pentru a lua mălaiul.

Caic este o lingură mai mare pentru a ridica jintița.

Troaca este o copae de lemn în care se prinde laptele.

Bădoi este un putinei mare de lemn.

Matcă este bătătorul putineiului.

Brânză smolită este brânza căreia i s'a scurs smântâna.

Smolit înseamnă smântânit.

Poleială se cheamă îndoitura neagră dela mânecile bitușcăi. — Bolile cunoscute printre oierii dela Voineasa sunt următoarele: vărsatul, șchiapa, râia și căpiala.

În general oile se mulg de 3 ori pe zi. Erau slabe din cauza ploilor și a ierbii de calitate inferioară (foarte multă șteregoaie). Iarba depe terenurile dela poalele muntelui are o floră foarte bogată în plante hrănitoare însă este rezervată pentru fân. Hrana oierilor este simplă, d.n produsele laptelui de oaie, totuși copiii lor sunt vioi, roșii la față ca bujorul, într'un cuvânt plini de sănătate.

Dr. N. I. Teodoreanu,

Laureat al Academii de Agricultură din Franța.

Interesele fiecărui oier în parte, și ale tuturor la un loc pretind participarea oierilor până la unul la cel de al 3-lea congres, care se va ținea la 21 Noiembrie 1937 în orașul Câmpulung-Muscel.

Inaugurarea Cooperativei Oierilor.

Inaugurarea Cooperativei Oierilor se va face în mod sărbătoresc la 26 Octombrie 1937, la sediul cooperativei în Poiana-Sibiului, în prezența d-lui Mihail Negură, ministrul cooperativei.

Sunt invitați prin aceasta a lua parte la această sărbătoare oierească toți oierii.

Reuniunile oierilor mai îndepărtate sunt stăruitor rugate să ia parte prin câte o delegație.

Reuniunile oierilor mai apropiate sunt rugate a fi prezente cu toți membrii lor, precum și un număr cât mai însemnat de femei, feciori și fete.

Cei cari știu cânta din fluier nu-l vor lăsa acasă sub nici un motiv.

Participanții, bărbați, femei, feciori și fete se vor prezenta în portul de sărbătoare oieresc, care ne face mare cinste și cu care se cuvine să ne mândrim totdeauna și în orice împrejurare. Programul sărbătorii de inaugurare este următorul:

1. La ora 8 dim. adunarea în piața „Vadu”.
2. La ora 8³⁰ primirea d-lui ministru M. Negură.
3. La ora 9 oficierea unui scurt serviciu religios în piața din „Deal”, în fața localului „Uniunii Oierilor din întreaga țară”.
4. Cuvântarea preșcdintelui Uniunii oierilor.
5. Cuvântarea d-lui Ion L. Apostoloiu.
6. Alte cuvântări.
7. Cuvântarea d-lui M. Negură, ministrul cooperativei.
8. La ora 12 masă comună.
9. Inchiderea sărbătorii de inaugurare.

In atențiunea d-lui ministru de finanțe.

Atragem și pe această cale atențiunea binevoitoare a d-lui ministru de finanțe asupra nemulțumirii generale a oierilor în legătură cu impunerea ce li se aplică fără nici o normă și care se

face după aprecierea organelor fiscale, din cari cauze *impozitul* diferă dela județ la județ și chiar dela comună la comună, și-l rugăm să binevoiască a lua măsurile cerute de primul congres, dispunând a se face o impunere *unitară, cinstită și dreaptă*, re-ducând astfel liniștea în mijlocul oierilor, pe această problemă.

Reamintim, că un mare număr de oieri sunt impuși la comercial, cu toate că ei nu sunt comercianți, ci *oieri!*

In atențiunea d-lui ministru al agriculturii.

Oierii țării sunt adânc nemulțumiți de faptul, că nu se dă curs cererii lor formulată în cele două congrese oierești ținute la Sibiu și Târgu-Jiu, nici intervențiilor făcute de către *Uniunea oierilor din întreaga țară* privitoare la ocrotirea avutului lor contra *ursului*, care anual le face pagube de milioane. fără ca ei să fie în drept a se apăra.

Oierii nu înțeleg să hrănească cu vitele lor această spurcăciune, de dragul câtorva inși, cari își satisfac pe spinarea lor poftetele vânătoarești.

Uniunea oierilor din întreaga țară roagă respectuos și pe această cale pe dl ministru al agriculturii să binevoiască a lua măsuri de protegiuire a avutului oierilor. făuritori și apărători de țară și nu a ursului, care le face atâta pagubă, fără să aducă în schimb țării un cât de neînsemnat folos.

Dacă repetatele plângeri ale oierilor și Uniunii lor vor rămânea fără rezultat, oierii vor fi siliți să se apere pe viitor contra *ursului* cum vor putea și cum vor ști.

O plângere îndreptățită a oierilor din comuna Recaș, județul Timiș-Torontal.

Oierii din comuna Recaș, județul Timiș-Torontal, s'au plâns la Uniune, că comitetul asociației de pășunat din acea comună a hotărât să spargă din izlazul comunal și anume din porțiunea cea mai bună a pășunii, pe care de veacuri și au păscut ei oițele, câte 30 de jugăre anual, dându-le în arendă diferiților solicitanți spre a le pretace în teren arabil, lăsându-i pe ei fără pășune și distrugând astfel oieritul în acele părți.

Se transformă pășunea și se înstrăinează terenul, spun oierii din Recaș.

Pe ziua de 26 Septemvrie 1937 era fixată licitație pentru alte 30 jugăre, destinate pentru sport.

La cererea oierilor din Recaș de a interveni, *Uniunea Oierilor din întreaga țară* a trimis d-lor Tătărăscu prim-ministru și ministru de interne și prefectului de Timiș-Torontal următoarele telegrame:

D. GHEORGHE TĂTĂRĂSCU

Prim ministru și ministru de interne

București.

Uniunea oierilor din întreaga țară a fost sesizată în ultimul moment de hotărârea comitetului asociației de pășunat din comuna Recaș județul Timiș-Torontal, prin care hotărâre se decide spargerea islazului destinat oilor și anual să se dea în arendă câte 30 jugăre solicitanților spre a fi transformate în teren arabil, iar pe ziua de 26 Septemvrie se licitează pentru sport încă 30 jugăre.

Uniunea protestează cu toată tăria contra înstrăinării și transformării pășunii destinate oilor și vă roagă respectuos să binevoiți a ordona telegrafic prefectului de Timiș-Torontal să oprească licitația din 26 Septemvrie până după facerea unei serioase anchete la fața locului, căci dupăcum declară oieri din respectiva comună la mijloc pare a fi o afacere care nu miroase să fie curată.

Președinte: NICOLAE MUNTEAN.

PREFECTULUI DE TIMIȘ-TORONTAL

Timișoara.

Uniunea oierilor din întreaga țară protestează cu toată tăria în numele oierilor din comuna Recaș contra înstreinării și transformării pășunii destinate oilor și vă roagă stăruitor să binevoiți a opri licitația din 26 Septemvrie precum și arendarea de loturi de câte 30 jugăre și să ordonați anchetă căci la mijloc se pare a fi după cum declară oieri din respectiva comună o afacere care miroase a nu fi curată.

Președinte: NICOLAE MUNTEAN.

Se caută doi baci scutari vrednici.

Se caută doi baci scutari vrednici pentru două crescătorii de oi de rasa Caracul și Caracul încrucișată cu țurcană, cari să

devie în scurt timp măestrîi pentru instrucția ucenicilor dela școala de ciobani ce se intenționează a se înființa în toamna anului curent.

Se angajează cu începere dela 26 Octomvrie 1937.

Leafa lunară în primul an va fi de Lei 1200 plus locuința și un taîn de 15 kg. făină de porumb, 20 kg. cartofi, 3 kg. fasole și 6 kg. brânză.

Reuniunile de oieri sunt rugate să recomande Uniunii doi oameni vrednici și de omenie cunoscători în ale oieritului, pe cari apoi Uniunea să-i recomande unde trebuie.

— — —

Neputându-se publica în acest număr programul celui de al 3-lea congres, el va fi publicat în revista pe luna Noiembrie.

— — —

Oierul I. Dobrotă din comuna Căpâlnaș, plasa Birchiș, județul Severin, vinde 100 oi de rudă de rasa țurcană.

— — —

Cetîm în ziarul „Curentul” din București cu data de 11 Septembrie 1937 :

Crescătorii de vite din Munții Sebeșului n'au deajuns loc pentru pășune.

Sebeș - Alba. — Ca peste tot în regiunile de munte, locuitorii de la poalele munților Sebeșului, au ca ocupație de căpetenie creșterea vitelor. În această ramură economică, străduințele și priceperea acestora ar putea sluji de exemplu și altora. În deosebi unele soiuri de oi, crescute de ei, sunt renumite. Polonia, prin Camera agricolă din Cracovia, cumpără în fiecare an oi de prăsilă dela acești crescători români.

Față de puțința de înmulțire a numărului vitelor, se simte tot mai mult insuficiența terenului de pășunat, astfel că păstorii sunt siliți să-și impună o anumită limită în această privință. Mulți dintre ei, pentru a putea întreține un număr mai mare de vite, sunt siliți să caute locuri de pășune departe, aiurea.

Așa sunt de pildă locuitorii din comuna Șugag, cari pot fi întâlniți cu oile la vârat tocmai departe, prin munții din jud. Gorj, ori prin fundul munților Hațegului. Această comună curat românească, numărând 2500 locuitori, are în prezent vreo 18 mii capete de vite, de toate soiurile. Față de nevoile de pășunat ale

acestora și în marginea puținței de acoperire a lor, Comisia de expropriere și improprietărire locală a expropriat în favoarea comunei Șugag 3235 jugăre loc la pășune, goluri de munte din teritoriul statului. La măsurătoarea făcută s'a găsit însă abia o suprafață de 1615 jugăre, loc bun de pășunat, restul fiind împădurit între timp.

Pentru a completa lipsurile ce se mai resimt, comuna este dispusă să cumpere dela stat golurile de munte Balele, Gotul și Prislopul, precum și poienile de pe marginea golurilor, care au fost deja date în folosință comunei. Știm, că un inginer dela direcția cadastrului a făcut, recent, o nouă măsurătoare a golurilor, fixând linia despărțitoare între stat și comune. Mai știm apoi, că inspectorii carl au cercetat aceste lucrări au dat aviz favorabil, propunând să se facă improprietărirea comunei și cu golurile arătate. Credem că ministerul va ține seamă de aceste drepte cereri și le va împlini, dând astfel posibilitate locuitorilor acestel comune să-și continue vechea lor ocupație, apucată din strămoși.

— — —

Cetim în ziarul „Timpul” din București cu data de 23 Septembrie 1937:

Noile prime de export la vite și oi.

În „Monitorul Oficial” de Luni 20 Septembrie a apărut decizia ministerului de industrie și comerț prin care se stabilesc nouile prime de export la vitele exportate în Grecia, Siria, Palestina, Egipt, Malta și Libia.

Primele se plătesc dela 15 Septembrie curent și sunt de 3 lei la kgr. la vite mari vii cântărite la încărcare în vapor și 2 lei la kgr. la oile vii.

— — —

Cetim în ziarul „Foaia Poporului” din Sibiu cu data de 26 Septembrie 1937:

Școală pentru oieri

Pentru pregătirea practică și tehnică a ciobanilor, Ministerul Agriculturii a hotărât să înființeze o școală la oieria Statului dela Palas lângă Constanța.

— — —

Statutul-tip pentru reuniunile de oieri și cel al *Uniunii oierilor din întreaga țară* sunt tipărite în cărticica „*Noui zări pentru oieri și oierii*” scrisă de N. Muntean, președintele Uniunii.

Se poate comanda dela *Uniunea oierilor din întreaga țară*.
Costul ei este de Lei 20'—.

Uniunea revine cu rugămîntea stăruitoare ca toate reuniunile și cei cari au sume de plată către ea să fie așa de buni și să le achite, mai ales, că în vederea congresului trebuie și ea să-și încheie socotelile.

Calendarul oierilor pe anul 1938.

Calendarul oierilor pe anul 1938 va apare în câteva zile după al 3-lea congres.

Reuniunile sunt rugate a anunța la Uniune până cel mai târziu la 5 Noiembrie numărul de exemplare ce doresc să li se trimită pentru oierii din comună.

Se vor tipări numai atâtea exemplare câte se vor comanda până la acea dată.

Cartea d-lui Dr. N. Teodoreanu intitulată: „Creșterea oilor“.

Recomandăm tuturor oierilor noștri cu toată căldura și-i invităm stăruitor să cumpere și citească cartea plină de învățături folositoare, bogată în documentări și sfaturi a d-lui Dr. N. Teodoreanu, licențiat al Academiei de Agricultură din Franța, directorul *Oieriei Palas* dela Constanța, intitulată „*Creșterea oilor*“.

Se poate comanda dela autor sau dela editura „*Cartea Românească*” din București.

Costul ei este de Lei 160'—.

Casieria „*Uniunii oierilor din întreaga țară*” confirmă primirea următoarelor sume:

1. Dela dl Nic. Muntean, președintele Uniunii, Lei 4939'—
2. Dela dl Dr. A. Lighezan, Ciacova, pentru o cărticică „*Noui zări pentru oieri și oierii*” Lei 20'—

Oieri! Uniți-vă, organizați-vă!

Solidaritatea este puterea cea mare, care asigură hotărât izbânda acțiunilor de interes general.

După mărețele congrese dela Sibiu și Târgu-Jiu, al 3-lea congres este așteptat cu nerăbdare de multă lume românească.

Se cere deci ca să ia parte la el toți oierii pentru a face dovada solidarității și forței lor în cadrul

Uniunii oierilor din întreaga țară

Numai astfel făcând vom izbuti să atragem atenția țării asupra noastră, și ne vom impune în fața conducătorilor ei.

Sprrijinind Cooperativa oierilor ne sprijinim pe noi.

Să subscriem deci cât mai multe părți sociale ca să-i dăm putința să poată activa cât mai intens și cât mai întins.

Toți câți au scris până în prezent la
Cooperativa oierilor
sunt rugați să verse la casieria ei toate sumele ce mai au de achitat.

INFORMAȚIUNI

Congresul Național Francez de Lăptărie.

Paris 21—24 Iunie 1937.

Societatea franceză pentru încurajarea industriei laptelui în colaborare cu Academia de Medicină, Academia Națională Veterinară și Academia de Științe, a organizat în vara aceasta un congres național de lăptărie, care a avut loc în Sala de Congrese a Centrului Rural al Expoziției Internaționale din Paris, cu două luni înainte de Congresul Internațional de Lăptărie dela Berlin.

Sedința de deschidere a avut loc în 21 Iunie.

S'au prezentat următoarele rapoarte:

- 1) Necesitatea pasteurizării laptelui pentru consumația umană.
- 2) Cauzele microbiene ale laptelui bolnav.
- 3) Igiena recoltării laptelui în cele mai bune condițiuni realizabilă la ferme.
- 4) Mijloacele legislative și administrative care permit rezolvarea problemei laptelui curat și sănătos.
- 5) Rolul controlului pentru asigurarea igienii laptelui.
- 6) Propaganda pentru consumul laptelui.
- 7) Progresul industriei laptelui în Franța.
- 8) Bazele controlului bacteriologic al pasteurizării.
- 9) Pasteurizarea și Vitaminele laptelui.
- 10) Noi procedee industriale pentru consumația laptelui.

Din titlurile rapoartelor prezentate se vede că a fost un congres care a studiat mai mult igiena laptelui, problema care și în țara noastră trebuie privită cu foarte multă atențiune căci dintre toate alimentele care ni le pune natura la dispoziție, laptele e cel mai prețios.

Constituantele sale, grăsime, materii azotate, zahăr din lapte, îi dau mari calități nutritive, având în acelaș timp și o mare putere de asimilație. Mai conține apoi și vitamine și toate elementele minerale de care organismul are nevoie și a căror lipsă în cantitate foarte mică, pot sa fie cauzele unor turburări grave.

Pe de altă parte, alături de valoarea sa alimentară, laptele este pentru microbi un admirabil mediu de cultură în care poate ză alunece germeii producători de boală.

Pentru a se vedea cum se pot distruge acești germeni, s'a organizat congresul național francez.

Acest congres s'a terminat printr'o mare sărbătoare închinată copiilor în Grădina Zoologică din pădurea Boulogne, sub președinția subsecretarei de Stat dela protecția copilului — cu care ocazie s'a oferit o gustare de lapte la 500 copii de școală.

Dr. I. Oțel.

Dela apariția revistei pe Septemvrie au scris în legătură cu problemele și interesele olerești următoarele ziare:

„Curentul” din București, „Timpul” din București și „Foaia Poporului” din Sibiu.

Ziare și reviste primite la redacție.

Arad: „Bravo”.

București: „Decalogul”, „Românizarea”, „Românul”, „Opinia Capitalei”, „Vinul Românesc”, „Drumul Nou”, „Revista crescătorului de animale”, „Viitorul Agriculturii”.

Brăila: „Plutus”, „Plugarul”.

Brașov: „Ardealul”.

Chișinău: „Cuvânt Moldovenesc”.

Cluj: „Ofensiva Română”, „Gazda”.

Constanța: „România dela Mare”.

Făgăraș: „Ecolul”.

Odorhei: „Glas românesc în regiunea secuizată”.

Satulung-Săcele—Brașov: „Plaiuri Săcelene”.

Sibiu: „Foaia Poporului”, „Acțiunea”, „Sibiul”, „Curierul”, „Landwirtschaftliche Blätter”.

Târgu-Jiu: „Gorjanul”.

Și-au plătit abonamentul:

Lei 200.

BUCUREȘTI: Fântână Nicolae.

CLUJ: Suciu I. Ion.

JUD. SIBIU, comuna Poiana-Sibiului: Dioane Ion.

Lei 100.

JUD. SIBIU, comuna Poiana-Sibiului: Fântână Dumitru 137, Fântână Ion 1330, Lal Ion.

TÂRGU-JIU: Olariu Ion.

JUD. TIMIȘ-TORONTAL, comuna Ciacova: Dr. A. Lighezan.

Lei 60.

JUD. BĂLȚI, satul Pârjota: Petrea Chiținiuc.

Plățiți-vă abonamentul!**Oieri din toată țara uniți-vă!**

Pe români în a lor țară
Neunirea îi omoară!

„Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere.
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește“.

Vom fi neapărat cu toții de față la cel de al 3-lea congres al nostru, care se va ține la Câmpulung—Muscel.

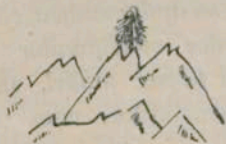
Subscrieți la Cooperativa oierilor cât mai multe părți sociale, ca să-i dați tăria ce trebuie să aibă în raport cu valoarea oieritului românesc.

Cetiți și răspândiți revista

„STÂNA“

Organ al oierilor din întreaga țară.

Din casa nici unui oier să nu lipsească organul de luptă oierească „STÂNA“!

STATUTUL

„Cooperativei oierilor“.

Societate Cooperativă pentru Aprovizionare, Producție, Industrializare, Desfacere Agricolă și Îmbunătățirea rasei vitelor cu sediul în comuna Poiana Sibiului, județul Sibiu.

CAPITOLUL I

Iniințare, sediu, scop și durată.

Art. 1. — Se iniințează, pe baza legii pentru organizarea cooperativei și în cadrul Uniunii Oierilor din întreaga țară, o societate cooperativă de aprovizionare, producție, industrializare, desfacere agricolă și îmbunătățirea rasei vitelor, sub firma

„COOPERATIVA OIERILOR“

Societate cooperativă pentru aprovizionare, producție, industrializare, desfacere agricolă și îmbunătățirea rasei vitelor cu răspundere mărginită la de două ori capitalul subscris cu sediul în comuna Poiana Sibiului, județul Sibiu.

Prin hotărârea adunării generale, sediul poate fi în oricare din localitățile prevăzute în art. 4 de mai jos.

Societatea nu va putea funcționa decât cu cel puțin 25 asociați.

Art. 2. — Scopul societății este să organizeze aprovizionarea asociaților cu cele necesare ocupației și gospodăriei lor, să ajute la dezvoltarea și intensificarea producției prin ameliorarea calității produselor în raport cu cerințele pieții interne și externe, să industrializeze aceste produse formând tipuri standardizate pe regiuni în raport cu clima și condițiunile atmosferice de fermentare și condiționarea laptelui, să îmbunătățească rasa vitelor (oilor) prin încrucișări de rase prielnice condițiunilor de dezvoltare din țara noastră, în crescătorii și turme model, să organizeze desfacerea produselor bunuri ale asociaților, cum și să sprijine toată activitatea lor economică.

Cooperativa va mai lucra pentru răspândirea spiritului de solidaritate și prevedere cum și a culturii în masele populației prin intermediul și în cadrul Uniunii Oierilor din întreaga țară și

al Reuniunilor de oieri din întreaga țară ca organe competente ale U. O. precum și cu ajutorul Revistei „Stâna“, Organ de cultură profesională al Oierilor din întreaga țară.

Art. 3. — Durata societății este nelimitată, iar cercul de activitate (operații) este întins pe toată țara putându-și recruta membrii din regiunea cuprinsă în cadrul Județelor „Mehedinți, Trei Scaune, Gorj, Vâlcea, Sibiu, Alba, Hunedoara, Arad și Trei Scaune“ cu excepția comunelor în care există cooperative similare.

CAPITOLUL II.

Asociații, datorii, drepturi. Obținerea calității de asociat.

Art. 4. — Pot fi asociați locuitorii majori de ambele sexe care sunt oieri și crescători de vite din comune — regiunea arătată în art. 3 de mai sus —, fie constituiți în Reuniuni — persoane morale — fie neconstituiți. În comunele unde sunt înființate Reuniuni de oieri pot participa la înființarea Cooperativei Oierilor ca persoane juridice arătând aceasta în declarația de subscriere.

Art. 5. — Nu pot fi primiți sub sancțiune de nulitate ca asociați:

a) Cei cari prin ocupațiile lor au interese contrare celor ale cooperativei;

b) Faliții, interzșii și cei puși sub consiliul judiciar;

c) Cei condamnați pentru crime sau alte delictе de fals, de lapidare, înșelăciune, mită, furt și abuz de încredere.

Art. 6. — Cel care vrea să devină asociat trebuie să semneze o declarațiune în care va arăta numele, pronumele, domiciliul, numărul părților sociale subscrise, suma pe care o varsă și felul răspunderii sociale, aderarea completă la prezentele statute și data declarațiunii.

Semnarea acestei declarații de către neștiutorii de carte se va face prin punerea de deget în fața a doi asociați cari vor semna și certifica că i-au comunicat conținutul statutelor.

Art. 7. — Cererea de înscriere se rezolvă de către consiliul de administrație al cooperativei. Consiliul nu poate refuza admiterea, decât dacă solicitatorul nu îndeplinește condițiunile prevăzute de lege și în statutul cooperativei. Decizia consiliului se comunică în scris solicitatorilor. Dacă în termen de 15 zile libere, dela data când a fost prezentată cererea, solicitatorul nu primește nici o înștiințare, este considerat ca admis.

Cel respins are drept de apel la Adunarea generală. Apelul se va adresa comitetului de cenzori care este obligat să-l supună deliberării primei adunări generale. Deciziunea Adunării Generale dată în această materie este supusă recursului la Uniunea de Cooperative dacă există sau la comitetul de control cooperatist județean în termen de 30 zile dela adunarea generală.

Art. 8. — Asociații răspund pentru obligațiunile societății solidarî mărginit la de două ori capitalul subscris.

Asociații noi admiși răspund și pentru obligațiunile luate de societate înainte de înscrierea lor.

Pierderea calității de asociat.

Art. 9. — Calitatea de asociat se pierde:

- a) Prin retragere;
- b) Prin mutarea domiciliului într'o localitate în afara circumscripției cooperativei;
- c) Prin excludere;
- d) Prin moarte.

Art. 10. — Fiecare asociat se poate retrage din societate dacă au trecut cel puțin trei ani dela înscrierea lui.

Cererea de retragere trebuie adresată în scris societății, cel puțin cu trei luni înainte de finele anului social.

Dacă cooperativa refuză primirea cererii de retragere, ea se va depune la primăria respectivă în (comunele rurale) sau la circumscripția polițienească respectivă (în comunele urbane) care o va preda fără întârziere cooperativei, prin luare de dovadă, sau prin dresarea de proces verbal în prezența a doi martori.

Asociatul a cărui cerere de retragere a fost făcută și aprobată cu respectarea dispozițiilor din aliniatele precedente, se consideră retras pe ultima zi a anului de operațiuni în care s'au implinit trei luni dela primirea cererii de retragere.

Art. 11. — Asociatul, care se înscrie într'o altă cooperativă cu acelaș obiect, sau numai îndeplinește una din condițiunile cerute de art. 4 și 5 din statut, pierde de drept calitatea de asociat la sfârșitul anului social. Constatarea decăderii se va face de consiliul de administrație, deciziunea comunicându-se prin scrisoare recomandată, sau prin luare de dovadă pentru știutorii de carte. Cel decăzut are drept de apel la Adunarea Generală prin comisia de cenzori conform prevederilor art. 7 al. 3 și 4 de mai sus.

Art. 12. — Se vor exclude din societate:

a) Cei care se găsesc într'unul din cazurile aflate la art. 5 din statutele de față;

b) Cei care nu se supun dispozițiilor legii pentru organizarea cooperativei, prezentelor statute, regulamentelor de funcționare al cooperativei, ori hotărârilor adunărilor generale și consiliului de administrație, precum și cei cari lucrează împotriva intereselor societății.

Asociatul exclus va rămâne răspunzător și de daune pentru pagubele pricinuite cooperativei prin faptele, cari au motivat excluderea.

Art. 13. — Excluderea se pronunță de administrație în cazurile prevăzute de alin. a) dela art. precedent, iar pentru cazurile prevăzute la alin. b) din acel articol de către adunarea generală a cooperativei după propunerea motivată a consiliului de administrație.

Decizia consiliului de administrație se comunică asociatului exclus prin scrisoare recomandată, sau prin luare de dovadă pentru știutorii de carte.

Cel exclus are dreptul să facă apel, în termen de 30 de zile dela primirea comunicării, prin comitetul cenzorilor, conform prevederilor art. 7 al. 3 din statut.

Art. 14. — Ca zi de ieșire a asociatului exclus se consideră ultima zi a anului social; el pierde însă dreptul, chiar din ziua excluderii, de a mai lua parte la adunările generale sau de a avea vreo funcțiune în cooperativă și a se bucura de drepturile acordate asociaților prin aceste statute.

Cel exclus pe baza art. 12 al. b) pierde dreptul la orice beneficiu pe anul în care a fost exclus; el nu va putea fi reprimis în nici un caz în cursul anului în care a fost exclus.

Art. 15. — Asociatul ieșit din cooperativă în oricare din modurile prevăzute în statut va fi socotit pe baza bilanțului încheiat la sfîrșitul anului social în care a pierdut această calitate și plătit până în 6 luni dela data bilanțului.

Din partea ce se cuvine fostului asociat, cooperativa va reține sumele ce acesta i-ar datora chiar, dacă aceste datorii nu au ajuns încă la scadență.

Potrivit dispozițiilor art. 20 din legea pentru organizarea cooperativei, acest drept de reținere constituie un privilegiu al so-

cietății cooperative și el este opozabil ori cărui creditor, următor sau cesionar, indiferent de data creanței, sau cesiunii.

Art. 16. — În caz când pierderea după bilanț întrece capitalul social împreună cu toate fondurile de rezervă ale societății, fostul asociat sau moștenitorii lui trebuie să plătească cooperativei partea contributivă pentru acoperirea pierderii în limitele răspunderii ce și-a luat, potrivit art. 8 de mai sus.

Art. 17. — Fostul asociat nu are nici un drept asupra fondului de rezervă și asupra celorlalte fonduri sociale sau bunuri ale societății.

Art. 18. — Dacă în termenul arătat la art. 20 de mai jos societatea s'a dizolvat, nu se va ține seamă de încetarea calității de asociat, ci se va urma potrivit normelor de lichidare.

Art. 19. — Sumele cuvenite fostului asociat și neretrase în termenul prevăzut de art. 15 se vor trece la depozite libere.

Art. 20. — Cel care a pierdut calitatea de asociat din modurile prevăzute la art. 9 de mai sus, precum și moștenitorii săi rămân răspunzători în limitele răspunderii determinate de art. 8 din statute, timp de 3 ani dela sfârșitul anului în care a pierdut calitatea de asociat, de toate obligațiunile societății, existente la aceea dată.

Datoriile și drepturile asociațiilor.

Art. 21. — Asociații cooperativei sunt îndatorați să plătească o taxă de înscriere de Lei 50 (cincizeci) și să se conformeze tuturor dispozițiilor din lege și regulament, din statut, precum și hotărârile adunărilor generale, consiliului de administrație și celorlalte organe statutare, lucrând totdeauna pentru propășirea cooperativei.

Ei sunt datori să s'aprovizioneze dela cooperativă cu articole necesare gospodăriei și ocupației lor, să-și desfacă prin mijlocirea ei produsele și să facă uz de toate serviciile cooperativei și agenților săi *Reuniuni și Cooperativei sătești*.

Deasemenea ei sunt obligați să participe cu munca și concursul lor la întreprinderea comună potrivit dispozițiilor consiliului de administrație și adunării generale, *plătind daune în caz de nerespectarea angajamentelor luate*.

Art. 22. — Asociatul care și-a îndeplinit îndatoririle față de cooperativă are până în momentul când i-a încetat calitatea

de asociat, dreptul de a se bucura de toate avantajele sau serviciile pe care le oferă cooperativa, potrivit dispozițiilor legii și ale prezentului statut.

CAPITOLUL III.

Capital social.

Art. 23. — Capitalul cooperativei este format din părți sociale egale în valoare de Lei 500 (cinci sute) fiecare.

Un asociat trebuie să subscrie cel puțin o parte socială; el nu poate să aibă mai mult de 100 părți sociale.

Art. 24. — În limita prevăzută de art. precedent și după achitarea părților sociale subscribe, orice asociat poate subscrie noi părți sociale pe lângă cele ce mai posedă.

Art. 25. — La subscriere, asociatul este dator să verse la casa societății cel puțin 20% (douăzeci %) din valoarea părților sociale subscribe; restul va fi vărsat în cel mult 1 an, la termenele fixate de consiliul de administrație, sau mai înainte, fiind pasibil de plata dobânzilor pentru vărsămintele întârziate și chiar de daune dacă ele s'ar cuveni.

Capitalul scris poate fi acoperit și prin rețineri ce se vor face potrivit unui procent fixat de adunarea generală, pe baza propunerii consiliului, din toate sumele ce se cuvin asociatului dela cooperativă.

După complectarea capitalului scris, reținerile în contul capitalului, continuă în acelaș mod, până ce se va dubla suma scrisă la înscrierea fiecărui asociat.

Art. 26. — Asociatul care posedă mai multe părți sociale în întregime achitate, poate să retragă cu aprobarea consiliului de administrație, parte din ele rămânând mai departe asociat, atâta timp cât mai posedă o parte socială.

Restituirile parțiale de părți sociale li se aplică toate dispozițiunile prevăzute de lege și statut pentru cazurile ieșirii din societate.

Art. 27. — Fiecare asociat, la intrarea în societate, primește un libret nominal în care se înscriu toate operațiunile sale cu societatea.

Art. 28. — Cât timp un asociat rămâne în societate, părțile lui sociale nu pot fi nici cedate, nici găjate, nici urmărite de creditorii lui.

În timpul duratei societății, creditorii personali ai asociațului nu pot să-și exercite drepturile lor decât asupra părții de beneficiu convenite asociațului conform bilanțului anual, cu rezerva prevăzută la art. 15 din statute, iar în caz de dizolvare ori încetarea calității de asociat își vor putea exercita dreptul asupra sumei ce li s'ar cuveni după satisfacerea societății, conform art. 15 din statut.

Art. 29. — În caz de lichidarea societății, asociații sunt considerați ca creditori pentru valoarea părților sociale vărsate, însă nu vor putea fi plătiți, decât după achitarea tuturor celorlalte datorii și angajamente ale societății.

Art. 30. — Până la complectarea acoperirii a părților sociale subscrise, remunerația convenită asociaților se reține în contul părților sociale.

După achitarea părților sociale, remunerația se va trece la depozite libere dacă nu se va ridica în primele 6 luni după bilanț.

Art. 31. — Pierderile cooperativei se va acoperi în ordinea următoare din :

a) Beneficiul anual; b) fondurile de rezervă, prevedere și celelalte fonduri sociale; c) părți sociale și d) răspunderea asociaților conform art. 8 din statute.

În scop de a se putea face față obligațiilor contractate, societatea poate constrânge pe asociați să verse întreaga valoare a părților sociale subscrise chiar mai înainte de termenele stabilite, oricând consiliul de administrație va găsi necesar.

CAPITOLUL IV.

Operațiunile societății.

Art. 32. — Cooperativa poate face următoarele operații, dar numai cu Asociații :

a) Să procure la cererea oierilor și a crescătorilor de vite, semințe selecționate, îngrășăminte, mașini de prelucratul laptelui și lânii, unelte agricole și industriale, precum și orice alte articole necesare exercitării ocupației lor ;

b) Să cumpere în magazinele sale, pentru a vinde oierilor și crescătorilor de vite din sate direct sau prin Reuniunile de oieri și cooperative oierești locale orice articole mari, necesare zilnic vieții lor de agricultori și crescători de vite.

Mărfurile se vând pe bani gata. Pe credit societatea nu va vinde decât numai la societăți, reuniuni și cooperative oierești

locale până la cel mult jumătate din capitalul vărsat al fiecăruia și numai în urma aprobării consiliului de administrație al cooperativei, care e răspunzător de încasarea acestor datorii, luând întotdeauna polițe sau alte acte de creanțe. Termenele de plată nu vor fi mai mari de 6 luni și sumele datorate vor fi purtătoare de dobânzi.

c) Să ajute la pregătirea calitativă a brânzeturilor prin înființarea de stâni—școli care vor avea scopul de a creea tipuri de brânzeturi românești cu varietăți pe regiuni, după climă, condițiunile atmosferice, ierburi și calitatea laptelui, precum și de a forma și pregăti personalul tehnic pentru fabricarea acestor brânzeturi, să ajute la selecționarea plantelor, a semințelor, a vitelor (în special a oilor) la lucrarea și exploatarea rațională a pământurilor și pășunilor și când interesele vor cere să cumpere sau să exploateze pe cont propriu munți și bălți și orice alte terenuri de ale Statului sau particularilor pentru pășunatul oilor și vitelor în toate anotimpurile, pepiniere, câmpuri de experiență și selecționare, fermă model pentru îmbunătățirea rasei oilor, reproducători de rasă, cum și mașini mari agricole, tractoare, garnituri de treer, etc. și mașini de fabricarea industrială a laptelui și lânei, a untului, de fermentat laptele, de țesut, etc. potrivit regulamentelor ce se vor aproba de adunarea generală;

d) Să ajute la prelucrarea și transformarea produselor locale de orice fel, fie înlesnind membrilor cumpărarea uneltelor și instalațiunilor trebuitoare, fie înființând pe contul ei, stâni școli, lăptării, fabrici pentru industrializarea lânei, cuptoare, poverne, mori, brutării, etc. acestea însă numai potrivit hotărârilor adunării generale;

e) Să înființeze ateliere mecanice de țesătorie, lemnărie, dogărie, rotărie, etc., pentru reparațiunea uneltelor oierilor, precum și pentru fabricarea uneltelor și ambalajului de care oierii au nevoie la producția și desfacerea mărfii lor și în acelaș timp la pregătirea fiilor de oieri și săteni în general în diferite meserii, toate potrivit deciziunilor adunării generale;

f) Să vândă prisosul produselor locale fie în stare brută, fie transformate, organizând de preferință vânzarea în comun a acestor produse, prin intermediul și la prețul stabilit de cooperative, conform normelor fixate de adunarea generală;

g) Să cumpere, să arendeze și să exploateze bunurile din comunele de oieri prin intermediul, ajutorul și participarea reuni-

unilor și cooperativelor locale precum: izlazuri comunale, munți-bălți, rezerve de Stat și orice alte terenuri pentru păscutul oilor, grădini de zarzavat, pepiniere de pomi și vite, și stuf, clădiri pentru adăpostirea vitelor, inmagazinarea prodeselor, etc.;

h) Să sprijine moral și material răspândirea culturii printre oieri și săteni prin înființarea de biblioteci, săli de lectură, conferințe, teatre, cinematografe, etc., lucrând întotdeauna în cadrul Uniunii Oierilor și în deplină concordanță cu Reuniunile și Cooperativele locale membre, precum și cu celelalte instituțiuni cooperative de grad superior și inferior din țară;

i) Cooperativa va putea împrumuta sau obliga sub orice formă, de preferință la Banca Centrală Cooperativă, Creditul Agricol, Casa Națională de Economii și Cecuri Poștale, Creditul Industrial, etc., deasemenea ea va lucra cu Centrala Cooperativă de Producție, aprovizionare și valorificare Agricolă și cu Centrala Cooperativă de Consum pentru operațiunile cuprinse în aliniatul a—g de mai sus, Cooperativa va lucra deobicei direct cu piața internă și externă, luând contact și cu Ministerul Cooperăției prin intermediul Uniunii Oierilor atunci când este vorba de susținerea unei politici de valorificare a produselor oierești.

Cooperativa de acord cu Uniunea Oierilor va organiza expoziții de oi, vite și produse ale oieritului, păstrând o legătură strânsă cu Ministerul Agriculturii și Domeniilor, Ministerul Cooperăției — Uniunea Camerilor de Agricultură, Camerele de agricultură Județene, Institutul Național Zootehnic etc., cu ale căror directive și ajutoare voește a lucra în domeniul de propagandă și stimulare ce Statul îl face prin aceste organe — pentru chestiunile comerciale și orice chestiuni privind bunul mers al cooperativei și interesul general oieresc. Cooperativa va acționa în cadrul U. O. și va păstra o autonomie deplină, față de Stat și organele lui Cooperative colaborând cu aceste organe ori de câte ori interesele ei și ale mișcării cooperatiste din țară o cer.

j) Să primească donațiuni asupra cărora consiliul de administrație este în drept să aprecieze și să accepte dacă nu impun sarcini cooperativei, astfel deci de adunarea generală. Asociații nu au nici un drept asupra donațiilor, iar în caz de dizolvare a societății donațiunile urmează condițiunile fondului de rezervă, dacă actul de donațiune nu dispune astfel;

Cooperativa poate înființa sucursale, magazine de desfacere și depozite, cooperative de produse în oricare din localitățile din

țară cu care se poate lucra, potrivit prezentelor statute, în baza hotărârii adunării generale a cooperativei.

l) Să înlesnească valorificarea produselor oieritului și industriei naționale creată pe baza lor, încheind contracte sau mijlocind încheieri de contracte între producători și cumpărători;

m) Să colaboreze în cadrul Uniunii Oierilor cu Statul la valorificarea avuțiilor oierești agricole în general din țară;

n) Să facă operațiuni de comision și mandat în interesul membrilor săi și a reuniunilor societăților competente și în cadrul activității lor sau din însărcinarea Statului sau instituțiilor al căror buget se votează de Corpurile Legiuitoare. Cooperativa va organiza asistența judiciară și tehnică a membrilor săi, va organiza statistici în raza sa de activitate potrivit normelor și la cererea Casei Centrale a Cooperației. Cooperativa va organiza propaganda împreună și în cadrul U. O., pentru răspândirea și popularizarea principiilor cooperatiste, va apăra interesele mișcării cooperative din raza sa de activitate în fața autorităților;

o) Să procure credite necesare membrilor săi, reuniunilor și cooperativei locale asociate;

p) Să primească depuneri spre fructificare dela membrii sau particulari, dela instituțiuni publice etc.

r) Să facă operațiuni de incasso și să preia orice fel de reprezentanță în cadrul nevoilor cooperativei;

s) Să libereze certificate de depunere și calitate, să emită recipise warante care vor servi ca mijloc pentru înlesnirea finanțării prin organizațiunile de credit agricol.

Art. 33. — Orice operațiuni încheiate și efectuate cu nerespectarea condițiunilor de mai sus vor fi nule și în răspunderea personală a acelor care le-au făcut în numele cooperativei deosebit de sancțiunile dela art. 199 al. e) din legea pentru organizarea cooperației.

CAPITOLUL V.

Organele societății.

Art. 34. — Organele societății sunt:

- a) Adunarea generală;
- b) Consiliul de Administrație;
- c) Censorii.

Adunarea Generală.

Art. 35. — Adunarea generală este formată din toți asociații înscriși cu cel puțin trei luni înainte de convocare și cari

sunt la curent cu vărsămintele părților sociale; ea lucrează în ședință ordinară odată pe an și în ședință extraordinară ori de câte ori este nevoie.

Art. 36. — Convocarea se face de consiliul de administrație sau comitetul de direcție, dacă are această împuternicire din propria lui inițiativă sau la cererea cenzorilor ori a 1/10 din numărul total al asociațiilor cu drept de vot, cum și de instituția de control indicând scopul și motivul convocării.

Art. 37. — Adunarea generală ordinară se va convoca cel mai târziu până la data de 15 Aprilie.

Convocarea adunării generale trebuie făcută cu cel puțin 15 zile libere înaintea datei fixate pentru ținerea ei.

Ea va fi semnată după caz, de președinte sau vice-președintele consiliului.

Convocarea trebuie să cuprindă locul, data și ora întrunirii, ordinea de zi, precum și locul, data și ora întrunirii celei de a doua adunări, stabilită conform dispozițiilor art. 38 alin. ultim de mai jos, pentru cazul când la prima convocare nu s'ar întruni numărul de asociați prevăzut de prezentele statute.

Este nulă orice hotărâre luată asupra unei chestiuni care nu a fost cuprinsă în ordinea de zi, afară de hotărârea pentru convocarea unei alte adunări generale.

Convocarea trebuie afișată la locul societății cooperative, localul primăriei comunei de reședință și prin Revista Stâna, precum și la școlile și bisericile din comuna de reședință a cooperativei. În oraș afișarea se va face la sediul cooperativei, la sediul circumscripției polițienești respective, precum și la școala primară și biserica din circumscripția în care cooperativa își are sediul. De afișare se va lua dovadă sau se va încheia proces-verbal de delegatul cooperativei în prezența a doi asociați și se va păstra la dosarul actelor adunării generale.

Bilanțul împreună cu contul de profit și pierdere, cum și raportul cenzorilor, vor fi puse la dispoziția asociaților, în localul cooperativei cu cel puțin 10 zile înainte de ținerea adunării generale.

Toate dispozițiunile prevăzute în acest articol sunt sub pedeapsă de nulitate.

Art. 38. — Adunarea este prezidată de președintele consiliului de administrație, în lipsa lui de vice-președinte, iar în lipsa și a acestuia, de cel mai în vârstă dintre consilierii prezenți.

Adunarea alege din sânul său un secretar și doi scrutatori, cari împreună cu președintele constituiesc biroul. Aceștia întocmesc și semnează procesul-verbal de ședință, lista membrilor prezenți și întreg dosarul adunării generale.

Pentru ca adunarea să fie legal constituită și să se ia deciziuni valabile, este necesară prezența a cel puțin $1/3$ din numărul asociațiilor cu drept de vot, în afară de cazul când legea sau statutul cere prezența a unui alt număr de asociați.

Dacă la prima convocare nu se întrunește acest număr de asociați, adunarea are loc în a opta zi după prima adunare la data fixată în convocarea primei ședințe și fără o nouă convocare, nici într'un caz în același zi, când se vor putea lua deciziuni cu oricare ar fi numărul asociațiilor prezenți, însă asupra chestiunilor care au fost înscrise în ordinea de zi pentru prima ședință.

Art. 39. — Hotărârile adunării generale se iau cu majoritatea absolută a voturilor exprimate, afară de cazurile în care legea și statutul de față cere o majoritate specială.

În caz când la prima votare nu se întrunește majoritatea voturilor exprimate, se va proceda la o nouă votare, când vor fi declarate admise chestiunile sau alese persoanele care vor întruni cel mai mare număr din voturile exprimate.

Fiecare asociat nu are în adunare decât un singur vot, oricare ar fi numărul părților sociale ce posedă.

În caz de împiedecare, el poate fi reprezentat în adunarea generală printr'un mandatar, care trebuie să aibă mandat scris, certificat de doi asociați, și care trebuie să fie tot asociat cu drept de vot.

Administratorii și funcționarii cooperativei nu pot primi mandat de reprezentare în adunarea generală, sub pedeapsă de nulitate.

Un asociat nu poate fi mandatarul decât a unui singur asociat.

Administratorii și funcționarii cooperativei nu pot lua parte la vot pentru aprobarea bugetelor, bilanțelor și pentru rezoluțiunile ce privesc responsabilitatea lor.

Votarea se va face prin ridicare de mâini, afară de cazul când $1/5$ din numărul asociațiilor prezenți vor cere votul secret.

Deciziunile pentru revocarea consiliului sau darea în judecată se vor lua totdeauna cu vot secret, sub sancțiunea nulității.

Art. 40. — Atribuțiunile adunării generale sunt următoarele:

a) Se pronunță asupra tuturor chestiunilor care intră în atribuția sa, conform art. 65 din lege;

b) Hotărăște felul de conducere și administrare a cooperativei în limita legii și statutelor;

c) Alege și revoacă pe administratori și censori. Revocarea se va putea face numai de o adunare generală la care să ia parte cel puțin $\frac{2}{3}$ din numărul membrilor cu drept de vot, luând hotărâri cu $\frac{3}{4}$ din numărul membrilor prezenți;

d) Aprobă regulamentele de organizare și funcționare interioară;

e) Hotărăște înființarea de sucursale în localitățile cu care cooperativa lucrează, potrivit prezentelor statute;

f) Decide asupra cumpărării sau arendării terenurilor și a construcțiilor necesare pentru efectuarea operațiunilor societății cum și asupra efectuării pe contul cooperativei, a operațiunilor prevăzute la alin. c), e), f) și g) din art. 32;

g) Hotărăște intentarea acțiunii de daune împotriva administratorilor, aceasta numai de o adunare generală întrunită și lucrând cu majoritatea prevăzută la alin. b) de mai sus;

h) Alege un asociat cu drept de vot care să reprezinte cooperativa în adunarea generală a Uniunii la care este asociată;

i) Ia cunoștință de raportul delegaților, cari au participat la adunarea generală a Instituțiilor cooperative la care este afiliată, indicând punctul de vedere pe care să-l susțină delegații societății în viitoarele adunări generale ale acestor instituții;

j) Hotărăște participarea la orice întreprindere în legătură cu obiectul cooperativei;

Art. 41. — Deciziunile luate de adunarea generală în limitele statutelor și a legii sunt obligatorii pentru toți asociații, chiar pentru cei cari nu au luat parte, cu respectarea dreptului prevăzut de art. 160 din codul comercial.

Fiecare asociat are dreptul să facă contestație în termen de 30 de zile dela data adunării generale împotriva deciziunilor contrare legii și statutelor.

Contestația trebuie adresată instituției de control de care aparține cooperativa.

Poate face contestație orice asociat care fiind prezent la adunare, a protestat împotriva hotărârii trecută în procesul-verbal, precum și orice asociat absent, dacă o fost oprit prin motiv justi-

ficat a lua parte la adunare sau dacă motivează contestația că nu s'a făcut în regulă convocarea sau chestiunea nu a fost înscrisă în ordinea de zi.

Consiliul de Administrație.

Art. 42. — Administrația societății este încredințată unui consiliu de administrație, format din 9 (nouă) membri aleși de către adunarea generală dintre asociații cu drept de vot care îndeplinesc condițiunile cerute de art. 34 din lege și cari nu au datorii în suferință.

Art. 43. — Administratorii nu vor putea cere retragerea din cooperativă sau retragerea de părți sociale, decât dacă, pe lângă îndeplinirea condițiunilor prescrise pentru retragerea asociațiilor, au obținut și o deplină descărcare de gestiune din partea adunării generale.

Art. 44. — Mandatul administratorilor durează 3 ani, ei putând fi realeși.

Administratorii se reînnoiesc în fiecare an cu câte 1/3 prin tragere la sorți, conform dispozițiunilor art. 33 din legea cooperatiei.

Art. 45. — În caz de descomplectare a consiliului de administrație, membri rămași împreună cu censorii desemnează, cu majoritatea absolută a celor prezenți, pe asociații cari să înlocuiească pe membrii ieșiți din consiliu, până la prima adunare generală.

Mandatul membrilor aleși de adunarea generală va dura până la expirarea mandatului membrilor pe cari îi înlocuiesc.

Art. 46. — Atât în consiliul cât și în comitetul de direcție administratorii vor lucra personal, fără a putea fi prezentați de vreun alt administrator sau persoană străină.

Membrii consiliului de administrație, precum și censorii, trebuie să aibă întotdeauna obligațiunile lor către societate la curent, sub sancțiunea pierderii mandatului.

Art. 47. — Cooperativa este reprezentată prin consiliul său de administrație, sau comitetul de direcție dacă i s'a prevăzut în mod expres această imputernicire.

Actele care angajează societatea trebuie să fie în prealabil aprobate de consiliul de administrație sau de adunarea generală, după competența acestor organe, potrivit statutului și legii.

Semnătura socială o vor avea doi membrii din consiliul de administrație, imputerniciți de consiliu, sau un membru și o altă persoană anume imputernicită de consiliu. Aceștia vor răspunde

față de societate de cele ce vor fi semnate fără a fi împuterniciți de consiliu.

Cei ce au semnătura socială nu o pot ceda sau transmite.

Pentru acte izolate, anume arătate în declarațiunea dată, precum și pentru reprezentarea în justiție, consiliul de administrație sau comitetul de direcție poate da procură și unor persoane străine.

Art. 48. — Consiliul alege din sânul său un președinte și un vice-președinte, cari nu vor putea fi casier sau contabil în cooperativă.

În lipsa președintelui, consiliul va lucra sub președenția vice-președintelui, iar dacă lipsește și acesta, sub președenția celui mai în vârstă dintre consilierii prezenți în ședință.

Pentru valabilitatea deliberărilor consiliului se cere prezența a 1/2 din numărul administratorilor. Deciziunile se iau cu majoritate absolută a celor prezenți, în caz de paritate votul președintelui decide. Opiniunile separate vor fi totdeauna exprimate în proces-verbal.

Funcționarii cooperativei, cari sunt și membrii în consiliul de administrație, nu au drept de vot în chestiunile care privesc funcțiunea lor.

Consiliul de administrație va ține ședință cel puțin odată pe lună.

Art. 49. — Consiliul de administrație va putea desemna dintre membrii săi un comitet de direcție format din trei persoane, dintre care unul va fi președintele societății. Președintele împreună cu funcționarii va avea conducerea zilnică a cooperativei, putând semna și reprezenta societatea sub supravegherea consiliului, ai cărui mandatarii sunt. Consiliul de administrație va fixa atribuțiunile comitetului ale cărei lucrări vor trebui supuse consiliului de administrație spre ratificare.

Art. 50. — Operațiunile făcute de consiliul de administrație peste limitele dreptului ce îi acordă statutele, nu sunt opozabile societății și membrii consiliului sunt personal și nelimitat răspunzători față de terții pentru aceste operațiuni.

Art. 51. — Administratorii sunt datori să păstreze secretul asupra tuturor operațiunilor societății și a situației acesteia. În caz că vreunul din ei, într-o operație determinată, are interese contrarii, este dator să se abțină.

Obligațiunile contractate de membrii consiliului de administrație trebuesc aduse la cunoștința primei adunări generale.

Orice asociat are dreptul să aducă la cunoștința instituției de control actele sau omisiunile administratorilor dăunătoare societății.

Art. 52. — Membrii din consiliul de administrație, cenzorii, precum și președintele nu pot primi decât jetoane de prezență în raport cu ședințele la care au luat parte sau cu delegațiile executate. Cu aprobarea adunării generale, președintelui i se va putea fixa o indemnizație specială pentru muncă și răspunderea ce și-o asumă în conducerea cooperatiei. Jetoanele vor fi fixate de adunarea generală în fiecare an odată cu aprobarea bugetului. Salariații cooperativei nu vor primi diurne sau jetoane de ședințe, decât pentru delegații când se deplasează în afară de reședința cooperativei.

Art. 53. — Consiliul de administrație are următoarele îndatoriri :

a) Să execute și să observe toate dispozițiunile legii și ale statutelor de față, hotărârile adunării generale și dispozițiunile luate de către instituția de control ;

b) Hotărăște împreună cu cenzorii *colaborarea cooperativei cu celelalte instituțiuni cooperative de grad superior și delegă în fiecare an persoanele dintre asociații cu drept de vot ca să reprezinte societatea ;*

c) Numește și revoacă întregul personal al societății ;

d) Deleagă persoanele care formează comitetul de direcție prevăzut de art. 49 din statute, precum și acelea cari pot semna în mod valabil pentru societate, conform articolului 47 din statute ;

e) Supraveghează și ratifică lucrările comitetului de direcție ;

f) Efectuează toate operațiunile conform normelor prevăzute de statute, cum și cele hotărâte de adunarea generală și ia toate măsurile pentru bunul mers al societății îngrijând de asigurarea imobilelor, mărfurilor și în genere a tuturor bunurilor sociale ;

g) Face publicațiunile sau comunicările prevăzute la art. 52 din legea pentru organizarea cooperatiei și cere deschiderea procedurii falimentului când constată că societatea e în încetare de plăți, sau sancțiunea prevăzută la art. 199 din legea pentru organizarea cooperatiei ;

h) Propune adunării generale condițiunile și regulamentele necesare pentru operațiunile societății și comunică Casei Cen-

trale a Cooperației și Centralii cooperative de Indrumare, Organizare și Control, informațiunile statistice ce se vor cere în vederea alcătuirii anuarului Cooperației Române.

Art. 54. — Membrii consiliului de administrație sunt solidari și nelimitat răspunzători față de societate, pentru pierderea ce aceasta ar suporta-o din reaua credință, neglijența lor, sau nerespectarea îndatoririlor prevăzute de lege, statute și hotărârile generale, chiar când această pierdere ar ataca numai excedentul.

Art. 55. — Membrul consiliului de administrație care va lipsi fără teme justificat dela trei ședințe consecutive, la care a fost formal convocat, se va considera demisionat.

Despre Cenzori.

Art. 56. — În fiecare an adunarea generală, convocată pentru discutarea și aprobarea bilanțului, va alege dintre asociați trei cenzori titulari și trei cenzori supleanți.

Art. 57. — Nu pot fi aleși cenzori și dacă totuși s'au ales, decad în funcțiunea lor:

- a) Funcționarii societății;
- b) Rudele și afinii administratorilor, precum și rudele și afinii între ei până la gradul al 4-lea inclusiv.
- c) Cei care se găsesc în condițiunile prevăzute la art. 34 al. 1 din lege.

În caz de vacanță cenzorii supleanți în ordinea vârstei înlocuiesc pe cei titulari.

Dacă nici cu ajutorul supleanților nu se va putea completa numărul cenzorilor, cei rămași vor face cooptările necesare dintre asociații cari îndeplinesc condițiunile legii, până la întrunirea celei mai apropiate adunări generale.

Art. 58. — Îndatoririle cenzorilor sunt cele prevăzute la art. 57 din lege.

Art. 59. — Dispozițiunile art. 51, 54 și 55 din statute se aplică și cenzorilor.

Personalul Cooperativei.

Art. 60. — Întregul personal al cooperativei se numeste și se revoacă, după propunerea președintelui sau a comitetului de direcție, de consiliul de administrație pe răspunderea sa.

Directorul, conducătorii tehnici, șefii de depozite, vânzătorii diriginți, precum și celalt personal cu gestiune, trebuie să sibă o

pregătire specială în ramura respectivă și să depue o garanție în numerar, ipotecă sau gaj, care să fie stabilită de consiliul de administrație în raport cu valorile ce le sunt încredințate.

Directorul, agronomul, conducătorii tehnici, vânzătorii diriginți, șefi de depozite vor trebui să fie de preferință specializați și să semneze un contract de angajament autentic, după modelul dat de Centrala Cooperativă de Indrumare Organizare și Control. Ei vor fi plătiți de preferință, cu un salariu minim și cu o cotă parte din beneficiile realizate de secțiunea a căror conducere le-a fost încredințată. În caz când cooperativa beneficiază de avantajii dela Stat, sau alte instituțiuni de ajutor și îndrumare agricolă, Centrala Cooperativă de Indrumare, Organizare și Control le va putea recomanda cu *consimțământul cooperativei*, numirea specialiștilor necesari.

Toți funcționarii sunt datori să păstreze secretul operațiunilor și situației cooperativei.

Art. 61. — Când operațiunile se vor mări, consiliul de administrație poate numi un director, în baza hotărârei prealabile a adunării generale. Stabilirea atribuțiunilor date în sarcina directorului, se va face de consiliul de administrație.

Art. 62. — Casierul este păstrătorul numerarului și valorilor societății.

Casierul este îndatorat a trece într'un registru special de casă toate încasările efectuate și plățile făcute în cursul fiecărei zile și să păstreze soldul în cassa societății.

Art. 63. — Cu ținerea contabilității va fi însărcinat contabilul, care are atribuțiunea să țină contabilitatea în regulă și la curent potrivit cerințelor legii, să încheie la 31 Decembrie ale fiecărui an, conturile și registrele și să prezinte consiliului de administrație, cel mai târziu până la 25 Ianuarie, conturile închise și bilanțul împreună cu actele justificative.

Președintele, vice-președintele, membrii comitetului de direcție și contabilul nu pot îndeplini funcțiunea de casier în cooperativă.

Art. 64. — La 30 Iunie și 31 Decembrie ale fiecărui an și când consiliul va crede, se va întocmi un inventar real, amănunțit al tuturor mărfurilor, produselor și a celorlalte bunuri de care diriginții și șefii de depozit au a răspunde. Inventarul se face de unul ori de mai mulți delegați ai consiliului de administrație, de contabil și de gestionarul respectiv, în prezența cen-

zorilor cooperativei verificându-le existența și starea instalațiilor, mărfurilor, produselor și celorlalte bunuri.

Asupra scăzămintelor ce urmează să se facă gestionarilor pentru mărfurile, produsele și bunurile depreciate, hotărăște consiliul de administrație, ținând seamă de prevederile contractului de angajament.

CAPITOLUL VI.

Bilanț, Buget, excedent și fonduri colective.

Art. 65. — La începutul fiecărui an consiliul de administrație alcătuiește un proiect de buget, al veniturilor și cheltuelilor cooperativei.

Acest proiect de buget se va prezenta adunării generale împreună cu raportul cenzorilor. El nu poate fi pus în aplicare decât după ce va fi aprobat de adunarea generală.

Cheltuelile totale cuprinzând salarii, cheltueli generale și de exploatare, chirii, dobânzi, asigurări, amortismente, etc., nu vor putea depăși 80% (optzeci %) din veniturile brute ale cooperativei, spre a asigura societății un excedent net de minimum 20% din beneficiile brute.

Membrii consiliului de administrație și casierul rămân personal în mod solidar și nemărginit răspunzători, pentru orice plăți făcute în afară de cele prevăzute în bugetul întocmit și aprobat cum s'a spus mai sus.

La finele fiecărui trimestru, consiliul va stabili dacă cheltuelile nu depășesc prevederile bugetului în raport cu veniturile realizate și în caz de depășire, se vor restrânge cheltuelile în trimestrele următoare.

Art. 66. — Anul social începe la 1 Ianuarie și se termină la 31 Decembrie.

La finele anului social, consiliul de administrație face un inventar de întregul pasiv și activ al societății și stabilește situația păstrătorilor de valori, încheind potrivit cerințelor legii, bilanțul și contul de profit și pierdere, care după verificare de către comisia cenzorilor, se va supune spre cercetare și aprobare adunării generale, în cel mult 3¹/₂ luni dela încheierea anului de operațiuni.

Art. 67. — Copia bilanțului și raportul cenzorilor se vor pune la dispoziția oricărui societar în localul societății, cu 10 zile

înainte de adunarea generală ordinară, împreună cu un proiect de repartizarea excedentului.

Fiecare membru este îndreptat să scoată copie după aceste acte.

Bilanțul și contul de profit și pierdere trebuie să arate în mod clar și sincer situația patrimoniului societății, precum și excedentele avute sau pierderile încercate.

Art. 68. — Excedentul net se va distribui de adunarea generală după propunerea consiliului de administrație, în felul următor
10⁰/₀ cel puțin pentru formarea fondului de rezervă.

10⁰/₀ cel puțin pentru scopuri culturale, cooperatiste și sociale.

15⁰/₀ U. O., pentru scopuri de propagandă profesională.

12⁰/₀ cel mult consiliului de administrație, comisiei de cenzori și funcționarilor, ca primă de muncă în raport cu ședințele la care au luat parte sau cu activitatea depusă și cu salariile.

Din ceace va rămâne se va da părților sociale vărsate de asociați, o remunerație care nu va putea întrece, în nici un caz, maximum fixat în fiecare an de Casa Centrală a Cooperăției.

Restul se va distribui asociaților, în raport cu operațiile făcute cu cooperativa, ca participare la obținerea excedentului.

Partea cuvenită neasociaților se va calcula și atribui fondului de rezervă și cultural, în părți egale.

Art. 69. — În caz de dizolvarea societății, fondul de rezervă va fi întrebuițat conform dispozițiilor art. 28 din lege.

Art. 70. — Cei 10⁰/₀ prevăzuți pentru scopuri culturale la art. 68, se vor întrebuița de consiliul de administrație pentru opere de cultură, educație și propagandă cooperatistă și pentru opere sociale în localitate, după îndrumările primite de la Casa Centrală a Cooperăției și Centrala Cooperativă de Indrumare, Organizare și Control.

În caz de dizolvare a societății, fondul cultural va fi întrebuițat pentru opere culturale în localitate, potrivit deciziei adunării generale de lichidare, iar în caz de omislune, potrivit hotărârii Casei Centrale a Cooperăției și Centralei Cooperative de Indrumare, Organizare și Control.

CAPITOLUL VII.

Modificarea statutelor, fuziune, dizolvare.

Art. 71. — Modificarea statutelor cooperativei se va face cu observarea regulilor prevăzute de art. 68 din legea pentru organizarea cooperativei.

Modificarea statutelor cooperativei se decide de adunarea generală ordinară sau extraordinară, convocată cu cel puțin 1 lună înainte de ziua fixată pentru întrunire. Convocarea va trebui însoțită de un proiect care să arate anume modificările propuse.

La adunarea generală vor trebui să fie prezenți cel puțin jumătate din numărul asociaților cu drept de vot, iar hotărârea se va lua cu cel puțin 2/3 din numărul voturilor asociaților prezenți.

În cazul când la această primă convocare nu se poate întruni numărul de asociați, prevăzut mai sus, adunarea generală va avea loc până în două săptămâni, la data și locul stabilite, în prima convocare și cu aceiași ordine de zi.

Dacă nici în această adunare nu se întrunesc majoritățile prevăzute în acest articol pentru a lua hotărâri valabile, modificarea statutelor se va considera respinsă.

Art. 72. — Fuziunea cu alte societăți cooperative se va face cu observarea dispozițiilor art. 64 și 71 din legea pentru organizarea cooperăției și va fi aprobată de instituția de control.

Pentru a hotărî asupra fuziunii, adunarea generală se va convoca cu o lună de zile mai înainte de ziua fixată pentru ținerea ei, cu îndeplinirea formalităților prevăzute pentru adunările generale ordinare; ea va lucra tot cu majoritățile cerute de adunările generale ordinare.

Art. 73. — Asociații cari nu primesc deciziunile privitoare la modificarea statutului, schimbarea obiectului societății sau fuziune, au dreptul să se retragă din societate, primindu-și părțile sociale vărsate, după regulile stabilite în aceste statute pentru retragerea asociaților.

Art. 74. — Drept normă pentru conducerea operațiilor societății pe lângă dispozițiunile prezentelor statute se vor avea în vedere prescripțiile legii pentru organizarea cooperăției și ale codului de comerț, întrucât nu sunt abrogate prin legea pentru organizarea cooperăției.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
